

3. Пилипенко Л. М., Демська Ю. В. Вплив облікової політики щодо фінансових активів на фінансово-майновий стан і результати діяльності компаній. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 1(18). С. 300—304. DOI: 10.32840/2522-4263/2020-1-52.

4. Приймак Н. В. Організація обліку фінансових інструментів кредитування на підприємствах торгівлі. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 37. С. 199—204.

5. Bhuiyan, M. B. U., D'Costa, M. (2020). Audit committee ownership and audit report lag: evidence from Australia. *International Journal of Accounting and Information Management*, 28(1), 96—125. DOI: [10.1108/IJAİM09-2018-0107](https://doi.org/10.1108/IJAİM09-2018-0107).

ДО ПИТАННЯ СПЛАТИ ПОДАТКІВ В БЮДЖЕТИ МІСЦЕВИХ ГРОМАД

**Шульга Л.Д., аспірант, Національний науковий центр "Інститут
аграрної економіки"**

Процеси децентралізації, що тривають в Україні актуалізували питання наповнення місцевих бюджетів. До зони фінансової відповідальності перейшла значна частина соціальної та критичної інфраструктури територіальних громад, зокрема медичні, освітні заклади тощо. У зв'язку з цим, актуалізувалося питання джерел формування місцевих бюджетів та місця в цьому процесі податків, що сплачують підприємства, які працюють на території громади. І у цьому питанні на сьогодні відсутня прозорість в частині використання податків, які сплачуються громадянами та економічними суб'єктами. Актуалізується необхідність розкриття інформації про їх територіальне спрямування – до державного чи до місцевого бюджету тієї території на якій живе і працює фізична особа, або фактично здійснює господарську діяльність підприємство. Для сільськогосподарської діяльності це питання ще й із-за територіального розміщення земель, на яких проводиться сільськогосподарське виробництво.

29 квітня 2021 року Указом Президента України було введено в дію рішення Ради Національної безпеки та оборони України від 15 квітня 2021 року, яким серед іншого, було доручено Кабінету Міністрів розробити та подати у тримісячний строк на розгляд Верховної Ради України зміни до законодавчих актів щодо “зарахування частини податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів за місцем реєстрації місця проживання фізичної особи – платника податку”.

Як зазначає Тоні Левітас, експерт проекту SKL International «Підтримка децентралізації в Україні» чинна система спрямування частки цього податку органам місцевого самоврядування має глибокі вади й повинна бути змінена. Для дуже короткого представлення даної проблематики варто лише зазначити, що за чинними правилами деякі бюджети – зокрема бюджети Києва та інших великих міст – наразі отримують дуже суттєві суми податку з доходів фізичних осіб від платників податку, які не працюють і не проживають на їх територіях, і відповідно не користуються послугами, які там надаються. Водночас, бюджети адміністративно-територіальних одиниць, де такі платники податку насправді працюють і можливо також проживають, не одержують нічого [1].

Як свідчать норми Закону “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців на громадських формувань” №755-IV 2003 року [2] відокремленими підрозділами визначались лише ті організаційні одиниці, що знаходяться за межами місця офіційної реєстрації підприємства. Водночас Податковий кодекс вимагав спрямування ПДФО працівників відокремлених підрозділів у податкові органи за місцем розташування цих підрозділів. Однак ніколи не було жорсткого дотримання цих правила. Більш того, зміни до зазначеного Закону з 1 січня 2016 року прибравли норму про визначення відокремлених підрозділів, що дозволило компаніям на законних підставах зараховувати ПДФО всіх працівників за місцем офіційної реєстрації підприємства [1].

Реформа децентралізації, яку українська держава так героїчно впроваджувала протягом останніх років, просто не може ґрунтуватися на

міцному фундаменті без зарахування часток ПДФО до місцевих бюджетів там, де платники податку мешкають. А цього не можна досягти без того, щоб, по-перше, прив'язати сплату ПДФО до місця проживання людей, а по-друге, покласти відповідальність на українську державу за спрямування часток ПДФО до органів місцевого самоврядування, де вони фактично мешкають. Місцеве оподаткування є критично важливим для забезпечення належного реагування та підзвітності місцевої влади перед своїми виборцями [1].

Такі важливі твердження автора публікації [1] підтверджуються висновком, що жодна європейська країна не намагається надавати великим містам додаткові ресурси, закріплюючи певну частину, не говорячи вже про весь обсяг ПДФО, за місцем роботи платника податку.

Вищеописане лише єдиний з багатьох прикладів несправедливого розподілу податкових платежів. Вважаємо, що облікова наука також має долучитися до вирішення цієї проблеми, адже оподаткування підприємств, а саме відповідальність за правильність нарахування та сплати податків покладається на плечі підприємств, які функціонують безпосередньо в громадах. І не просто підприємств, а, якщо точніше, бухгалтерів підприємств, які відповідальні за нарахування та сплату податків.

Відтак, вважаємо необхідним удосконалити систему бухгалтерського обліку для того, щоб реалізувати зазначений вище Указ Президента про зарахування ПДФО до місцевих бюджетів. На сьогодні організація бухгалтерського обліку нарахування та сплати податків сільськогосподарськими підприємствами не передбачає узагальнення інформації в обліку інформації куди йдуть податки аграрних підприємств. Чи на місцевому рівні використовуються, наприклад земельний податок, чи спрямовуються до державного бюджету. Безперечно платники податків сплачують податки до місцевих податків, але якщо платять, то скільки і де в обліку можна це побачити (рахунки, реєстри, звітність по нарахуванню та сплаті податків спочатку всіх і детальніше місцевих). Ці питання є прикладним викликом для бухгалтерської науки.

З точки зору контролюючих органів актуальними є невизначені організаційно-методичні засади контролю системи оподаткування підприємств у контексті їх подальшого використання, питання контролю наприклад туристичного збору. Це якраз мова про наповнення бюджету на територіях привабливих з точки зору туризму. Тут вже потрібно розкрити не з боку підприємства, а з точки зору місцевих контролюючих органів.

Список використаних джерел

1. Левітас Т. Зарахування ПДФО до місцевих бюджетів в Україні: аналіз стану і перспективи. URL: <https://decentralization.gov.ua/admin/articles/13780.html>

2. Закон “ Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань” №755-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>